

ראה

אמונה ומצוות

"משנה תורה" הוא חזרה על התורה לקראת הכניסה לארץ, על-כן יש הקבלה בין ספר דברים ובין הספרים "שמות-ויקרא". במידה מסוימת פרשת "ראה" - בספר דברים - היא כעין פרשת "קדושים" בספר ויקרא, הכוללת שפע גדול של מצוות. אמנם יש לזכור שכל ריבוי המצוות הנה מקורו הוא "קדושים תהיו". בעיתון הצופה התפרסם מאמר של פרופ' ישעיהו ליכוביץ על הצורך להתגבר לעבודת הבורא על-ידי מצוות בלבד. לדעתו, אנו מעין "קדושים" של הבורא, העוסקים במילוי תפקידים.² אמנם במסכת סוטה, מוזכר שבנוסף לצדוקים יש גם פרושים שהם לגנאי, מסוג "פרוש - מה-חובתי-ואעשנה".³ כמו שריבוי המצוות

1

שבפרשת "קדושים" נמשך מ"קדושים תהיו", כך ריבוי המצוות שבפרשתנו נמשך מתוך קבלת עול מלכות שמים שבפרשת "ואתחנן" וקבלת עול מצוות שבפרשת "עקב".⁴ יש כאן זוגיות כפולה: מצד אחד "ואתחנן" - עול מלכות שמים, "עקב" - עול מצוות, ומצד שני "עקב" - עול מצוות ו"ראה" ריבוי מצוות. כל שפע המצוות נמשך מהיותנו עם סגולה,⁵ כפי שמוזכר בפרשתנו עצמה: "כי עם קדוש אתה לד' אלהיך, ובך בחר ד' להיות לו לעם סגולה מכל העמים אשר על פני האדמה".⁷ וכן מוסבר בספר "אורות התורה" הפסוק "ושמרתם ועשיתם"⁸: "ושמרתם" - זו משנה, 'ועשיתם' - כמשמעו,⁹ שלמות התורה כוללת לימוד

10

ועשייה: קיום המצוות צריך להיות מתוך לימוד תורה, אמונה וקבלת עול מלכות שמים.¹⁰

להפטר

"כדכר שמשתיך"

ההפטר שלנו היא המשך של "נחמו נחמו עמי".² לעומת מצב של "לא נחמה",³ מופיע בנין ארץ-ישראל ובנין ירושלים בכל ההידור והשלמות: "הנה אנכי מרביץ בפוך אבניך ויסדתיך בספירים".⁴ ושמתי כדכר שמשתיך ושעריך לאבני אקדה, וכל גבולך לאבני חפץ.⁵ בתיקוני זוהר מוזכר ש"כד" רומז לכ"ד ספרי קודש שבתגן". מסופר על רב המנונא סבא שטען לפני החכמים: אתם שואבים מכו, ואני אביא לכם ישר מן הים.⁶ "כדכר" הוא פעמיים כד, בבחינת "מנה של קודש כפול היה",⁷ ומבטא את המדרגה האלוהית העילאית של ירושלים לעתיד לבוא.⁸ וכל בניך למודי ד'".⁹

2

5

"חשפט אשר יהיה בימים ההם"

ברכה בארץ

... מתוך הסידור האלוהי של הלילות והימים, החודשים והזמנים של השנה, הופיעו השעות הנוראות האלה בשלושה באלול שהוא עכשיו יום השלישי בשבוע,² יום שלישי שהוכפל בו "כי טוב",³ הוא העומד באמצע השבוע בין הסיום של פרשת "ראה" והתחלת פרשת "שופטים". פרשת "ראה" מגלה וקובעת לנו את ברכת ד' האחוזה בקרקע. "ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה... כי יביאך ד' אלהיך אל הארץ".⁵ לפני היכנסנו למקום חיינו, מתברר שמתוך "והיה עקב תשמעון",⁶ תהיה אחיזה בקרקע. "וירשת אתם וישבת בארצם".⁷ עד יום בוא כל ישראל ליראות בבית ד' אלוהיך "והיית אך שמח".⁸

3

"צדק צדק תרדף"

אחר-כך מגיעים לפרשת "שפטים ושטרים"⁹ שהם השלמה של קביעות הישיבה בארץ: "צדק צדק תרדף"¹⁰ למען תחיה וירשת את הארץ.¹¹ צדק בכל המובנים: משפטי, מלכותי, חברתי, מדיני וגם אישי-פרטי. מן המקור העליון של הצדק האלוהי נמשכת גם הדרכה אישי-פרטית. קודם-כל, "צדק צדק תרדף" במובן המלכותי, דהיינו שחורר מהסיבוכים של "משפטים בל ידעום",¹² עד שנוכה לצדק אמיתי של מלכות ישראל האמיתית והשלמה. ולא פחות מזה, "צדק צדק תרדף" במובן האישי בין כל האנשים הפרטיים בכלל-ישראל ובעולם כולו; "ואיש את רעת רעהו אל תחשבו בלבבכם".¹³

4

לחבירו, ובדיקת חשבון הנפש שמא יש חסרון בטהרת הדיבור ושמירת הלשון. "צדק צדק תרדף" לא רק במעשה ובדיבור אלא גם במחשבה. צריכים להשתחרר ולהתגבר עד "איש את רעת רעהו אל תחשבו בלבבכם". מכל הדברים הנוראים כ"הטפת מוסר ותוכחה"¹⁵, מכל מהלכי שחיתות הביקורת הנוראה שבתקנו - נשתחרר, נראה את הטוב, הישר והאור. "צדק צדק תרדף" - לדון כל אדם לכף זכות.¹⁶ מוטב לפחד שמא ניכשל בשנאה מאשר לפחד שמא ניכשל באהבה. "בקש שלום ורדפהו"¹⁷ בהדרכה ולימוד אצל כל אחד ואחד מאתנו, "הביטו אל צור תצבתם... הביטו אל אברהם אביכם".¹⁸ הידבקו בדרכיו של אברהם אבינו, עליו נאמר: "אהבת צדק ותשנא רשע"¹⁹ - "אהבת לצדק את בריותי ומאנת לחייבן".²⁰

10

מתוך הפצת אור התורה הישיבתית שלנו לכולם, נוכח ל"צדק צדק תרדף... וירשת".